

TERMAT E REFERENCËS

(SIGURIMI I ASETEVE TË KESH SH.A.)

1. Vështrim i Përgjithshëm

KESH sh.a. është një shoqëri tregtare, me kapital të zotëruar në 100% nga Shteti Shqiptar, që ushtron veprimitari në prodhimin dhe tregtimin e energjisë elektrike, në Shqipëri. Shoqëria shfrytëzon për qëllime të ushtrimit të aktivitetit njësi prodhimi energjie HEC-e të ndodhura përgjatë lumit Drin në formë kaskade, si dhe asete të tjera të luajtshme dhe të paluajtshme, ndihmëse për aktivitetin kryesor.

Asetet gjeneruese të KESH sh.a., si dhe tërësia e aseteve të tjera që lidhen me këto asete gjeneruese, përbëjnë kapacitetin më të madh gjenerues në vend të energjisë elektrike dhe si rrjedhojë kanë rëndësi të veçantë jo vetëm për shoqërinë, por edhe me gjërë, me efekte në të gjithë sektorët ekonomik në vend. Për këtë arsy, këto asete janë nën një regim të posaçëm ligjor. Përpunatjet që janë nën pronësinë e shtetit Shqiptar, mbi këto asete, KESH sh.a. gjëzon përgjegjësi administrimi, referuar akteve nënligjore në fuqi.

Rreth 60% e energjisë në vend prodhohet prej këtyre aseteve gjeneruese dhe qarkullohet nga shoqëria KESH sh.a. nëpërmjet marrëdhënieve tregtare.

Çdo subjekt i cili mban të drejta dhe detyrime mbi asete të caktuara, ballafaqohet me mundësitet e dëmtimit të tyre nga ngjarje të ndryshme, për menaxhimin e të cilave mbajtësit e të drejtave përdorin mekanizma të ndryshme duke filluar nga administrimi i asetit/eve, menaxhimi i qarkullimit të tij, si ruajtja e tij fizike e deri në përdorimin e mekanizmave të sigurimit të aseteve me palë të treta.

Këtia përgjegjësi gjeneruese e KESH sh.a. përfshin aseteve financiare, janë ato të parashikuara në Ligjin Nr. 10296, datë 08.07.2010, "Për menaxhimin financier dhe kontrollin", i ndryshuar, si dhe aktet nënligjore në bazë e përzbatim, Urdhri Nr. 30, datë 27.12.2011, "Për menaxhimin e aktiveve në njësitet e sektorit publik", i ndryshuar.

Në bazë të këtyre parashikimeve dhe të proceseve që synojnë krijimin e sigurive në menaxhimin e ngjarjeve që mund të sjellin efekte negative mbi asetet, shoqëria KESH sh.a. në vazhdimësi ka realizuar sigurimin e aseteve të shoqërisë përgjithësisht e aseteve me rëndësi të veçantë, si: ndërtesa, makineri, pajisje dhe pajisje elektronike, për ngjarje të tillë, si: zjarri, tërmeti, rënje e objekteve fluturuese dhe përmbytje, përmbledhur si rreziqe të tjera.

Bazuar në sa më sipër dhe në politikat e shoqërisë për menaxhimin e ngjarjeve që mund të sjellin dëmtime mbi asetet, shoqëria kërkon të realizojë një shërbim nëpërmjet të cilët mundësojnë për KESH mbulimin e risqeve që mund të vinë në asetet e shoqërisë nga ngjarje që mund të sjellin dëmtimin e tyre.

2. Metodologja e përcaktimit të shërbimit të kërkuar dhe termave

Veprimitari siguruese në Republikën e Shqipërisë rregullohet nëpërmjet Ligjit Nr. 52, datë 22.05.204 (Nr. 52/2014), "Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit", akteve nënligjore dhe rregulatorë për tregun e sigurimeve/2015 dhe mbikëqyret nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare.

Shoqëria KESH sh.a. ka realizuar në vazhdimësi duke filluar nga viti 2015, sigurimin e aseteve të shoqërisë për ngjarje të caktuara si Zjarri dhe ngjarje të tjera, Tërmeti, Përmbytjet dhe dëmtimi nga përplasje e objekteve fluturuese.

Në Shqipëri ekziston një treg sigurimesh në të cilin ushtrojnë veprimitari disa shoqëri të licencuara për veprimtarinë e sigurimet jo jetë, përfshirë sigurimin nga zjarri, tërmeti dhe ngjarje të tjera, përmbytje dhe goditje nga objekte fluturuese.

Pjesë e proceseve të menaxhimit në shoqëri në lidhje me aktivitetin financiar, rregullohen në bazë të parashikimeve të Ligjit Nr. 10296, 08.07.2010, "Për menaxhimin financiar dhe kontrollin", i ndryshuar, dhe Urdhri Nr. 30, datë 27.12.2011 "Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik", i ndryshuar akte të cilët parashikojnë edhe trajtimin e risqeve të ndryshme që mund të vinë për shoqërinë përgjatë aktivitetit nëpërmjet sigurimit.

Në rastin e shoqërisë KESH sh.a., për shkak të rëndësisë dhe impaktit të madh financiar dhe jo vetëm të ngjarjeve të ndryshme me pasojë dëmtimin e aseteve të shoqërisë, lind nevoja e sigurimit të aseteve të KESH sh.a. nga ngjarje të pavarura nga shoqëria, ngjarje për të cilat shoqëritë e sigurimit në tregun shqiptar të sigurimit ofrojnë shërbim sigurimi.

Për përcaktimin e termave të shërbimit të kërkuar përdoren në tërësi parashikimet e veprimtarive si referuar më sipër dhe akteve rregulluese të mësipërme, më konkretisht dhe pa kufizim:

- Kontratat e mëparshme të sigurimit të aseteve të KESH sh.a. për periudhat 2015-2022;
- Kushtet e përgjithshme të aplikuara nga shoqëri sigurimi të licensuara për ushtrim aktivitetit në Republikën e Shqipërisë;
- Analizë e shoqërisë në zbatim të parashikimeve të Ligjit 10296 dhe akteve nënligjore në bazë e për zbatim të tij.
- Parime të përgjithshme lidhur me efektivitetin dhe eficencën në shpenzimet publike.

3. Objekti i shërbimit:

- Kryerja e sigurimit të aseteve të shoqërisë KESH sh.a., të ndara në zërin Ndërtesa dhe makineri pajisjeve për një periudhë një vjeçare, nga ngjarje si: zjarri, tërmeti, rënie e objekteve nga lartësia (objekte fluturuese) dhe përmbytje, përbledhur si rreziqe të tjera.
- Rikuperimi në raste ngjarjeje sigurimi, të vlerës së siguruar të aseteve (shuma e siguruar).

Siguruesi do të sigurojë për shoqërinë KESH sh.a. pagimin e shumës së siguruar në rast të vërtetimit të ngjarjes së sigurimit.

Sigurimi i aseteve të KESH sh.a, për një periudhe 1 (një) vjeçare, gjatë së cilës siguruesi do dëmshpërblejë të siguruarin për humbjen, dëmtimin ose shkatërrimin e pasurisë se siguruar ne mënyrë te papritur, te paparashikuar dhe aksidentale për ngjarjet të mbuluara nga polica e sigurimit.

Përcaktimë të rreziqeve bëhet në përputhje me policat e sigurimit miratuara nga AMF për sigurimin për dëme nga zjarri dhe rreziqe te tjera në mënyrë përbledhëse:

- Zjarr

- Rrufe
- Eksplozion
- Përplasje/rënie avioni dhe/ose pjesëve dhe/ose ngarkesave te tij
- Tërmeti.
- Përmbytje

Terma të kërkuar të shërbimit :

Shoqëria KESH sh.a. do të sigurojë asetet e saj për ngjarje si specifikuar më sipër.

Për qëllime të kontraktimit të shërbimit, kërkuesi i shërbimit ka marre në konsideratë marrëdhëniet e mëparshme kontraktore me të njëtin objekt si dhe kushte të përgjithshme për kontratat e sigurimit nga zjarri dhe ngjarjet e tjera, si dhe tërmeti e përmbytja, të ofruara nga shoqëri që ofrojnë ketë shërbim, këto të publikuara në faqet zyrtare të këtyre shoqërive.

Shoqëria KESH sh.a. përcakton se oferta për primin e sigurimit, do të jepet për shërbim sigurimi me kushtet e veçanta, si vijon:

- **Asetet e siguruara**, janë asete të luajtshme dhe te paluajtshme të KESH sh.e. të paraqitura në listën analitike të aseteve, bashkëlidhur këtyre termave.
- Kërkuesi i shërbimit klasifikon asetet e siguruara në ndërtesa dhe makineri e pajisje, sipas listës bashkëlidhur.
- **Shumat e siguruara të aseteve**, janë vlerat e aseteve të individualizuar të kërkuesit të shërbimit KESH sh.a., të datës 31.12.2020, për secilën prej njësive të HEC Fierze, HEC Koman dhe HEC Vau i Dejës, Zyrat Qendrore te KESH dhe magazinat e KESH ne Durrës, te cilat do te përbejnë vlerën e aseteve qe kërkohet te sigurohen, paraqiten ne tabelën bashkëlidhur.
- **Shuma e siguuar** do të jetë vlera totate e **shumave të siguruara të aseteve**.
- **Ngjarje e sigurimit** është ngjarja për të cilat kërkuesi është siguuar, që sjellin humbjen, dëmtimin ose shkatërrimin e pasurisë se siguuar ne mënyre te papritur, te paparashikuar dhe aksidentale, dhe me vërtetimin e të cilave i siguari ka të drejtën e që të kërkojë dëmshpërblimin nga siguresi.
- **Vlera e siguuar sipas kontratës së kërkuar** do të jetë sa shuma e siguuar dhe/ose shumë e siguuar e aseteve.
- Siguruesi pranon dhënien e ofertës për primin e sigurimit dhe sigurimin e listës së aseteve të siguruara për shumën e siguuar duke konsideruar se me realizimin e pagesës së primit, kërkuesi i shërbimit të sigurimit ka përbushur të gjithë detyrimet që i vinë këtij të fundit nga marrëdhënie e sigurimit.
- **Periudha e sigurimit** do të jetë për një vit dhe do të fillojë pas pagesës së primit të sigurimit, në orën 00:00 të datës së përcaktuar në policën e sigurimit.
- Në policat e sigurimit të pasurisë nga zjarri dhe rreziqet shtesë, si rregull do të aplikohet pjesë e zbritshëm dhe franshizë.
- Për çdo rast dëmi të trajtushem, Siguruesi do të mund zbresë nga dëmshpërblimi i llogaritur pjesën e zditshme të përcaktuar, në polisen e Sigurimit, si përqindje mbi çdo një dëm ose seri dëmesh, të shkaktuara nga një ngjarje e vetme sigurimi.
- Masat e pjesës së zbritshme dhe franshizës që do të përcaktohen në Polisen e Sigurimit janë 10 % ne ngjarje zjarri dhe ngjarje të tjera, minimumi 0.5% të shumës së siguuar. Tërmeti dhe përmbytje 3% e shumës së siguuar.

- Kërkuesi i sigurimit ruan të drejtën që përgjatë kontratës së sigurimit të rishohë listën dhe vlerën e aseteve të siguruara në tërësi si dhe rrjedhimisht shumat e siguruara të aseteve me efekt jo më të madh se 5% të shumës totale të kërkuar për tu siguar dhe për të cilën është lëshuar policë e sigurimit, referuar pasqyrave të audituara financiare të viti 2020, vlerë e aseteve datë 31.12.2020.
- Në rast se shuma e siguar e rishikuar rezulton të jetë më e lartë atëherë i Siguruari mund të kërkojë rritjen e shumës së siguar, dhe merr përsipër pagimin e shtesës së primit të sigurimit i cili do të rritet përkatësisht, në raport me ofertën e dhënë.
- Në rast se shuma e siguar e rishikuar rezulton të jetë më e ulët atëherë i Siguruari do të kërkojnë zvogëlimin e shumës së siguar, dhe siguresi do të marrë përsipër kthimin e primit te sigurimit do të pakësitet përkatësisht, në raport me ofertën e dhënë.

Terma të kontratës së kërkuar të cilat nuk përfshihen në këto terma reference do të jenë ato terma që parashikohen në kushteve të përgjithshme të kontratës së sigurimit nga zjarri të aplikuar nga shoqëritë e sigurimit që ushtrojnë aktivitet në Shqipëri.

Në çdo rast parashikimet në këto terma reference do të bëhen pjesë e kushteve të veçanta të kontraktuara mes palëve dhe do të prevalojnë mbi kushtet e përgjithshme të sigurimit nga zjarri, ngjarjet e tjera, tërmeti dhe përmbytja.

4. Listë e aseteve dhe shumat e siguruara

Bazuar në vlerën e aseteve të shoqërisë KESH sh.a. e datës 31.12.2020, për njësitë HEC Vau i Dejës, HEC Koman, HEC Fierzë dhe Aparat KESH dhe Magazina SL Durrës, vlerë e aseteve që kërkohet të sigurohet paraqitet si në tabelën e mëposhtme:

Pershkrimi	Vlera bruto 31.12.2020	Amortizimi i akumuluar 31.12.2020	Vlera neto 31.12.2020
Ndertesa HEC Koman	20,423,623,184.83	4,577,227,334.79	15,846,395,850.03
Ndertesa HEC Fierze	30,209,378,693	15,528,296,032	14,681,082,661
Ndertesa HEC Vau Dejes	29,022,513,415.85	20,737,263,585.70	8,285,249,830.14
Ndertesa KESH Qender	253,080,081.50	6,086,671.21	246,993,410.29
Ndertesa SLM Durres	130,237,700	53,557,590	76,680,110
TOTAL NDERTESA KESH	80,038,833,075.18	40,902,431,213.05	39,136,401,862.12
Pajisje dhe Makineri HEC Koman	14,650,999,953.41	5,986,797,828.92	8,664,202,124.54
Pajisje Makineri HEC Fierze	6,328,077,074	2,907,192,240	3,420,884,834
Pajisje Makineri HEC Vau Dejes	8,143,675,277	3,057,025,220	5,086,650,058
TOTAL MAKINERI DHE PAJISJE KESH	29,122,752,304.75	11,951,015,288.42	17,171,737,016.40
TOTAL KESH sha	109,161,585,379.93	52,853,446,501.46	56,308,138,878.52

5. TEC Vlora

Bazuar ne shkresën e administratorit te shoqërisë Nr. 5785 Prot., datë 23.11.2022 rezulton se pjese e procedurës ne formatin e procedurës s përqendruar duhet te jenë edhe sigurimi i aseteve te TEC Vlora. Ne fund te procedurës kontate e sigurimit lidhet drejteperdrejtë me përfituesin TEC Vlora. Sa me sipër vlerë e aseteve që kërkohet të sigurohet per TEC Vlora paraqitet si në tabelën e mëposhtme:

Pershkrimi	Vlera bruto 31.12.2020	Amortizimi i akumuluar 31.12.2020	Vlera neto 31.12.2020
Total Makineri Pajisje TEC Vlore	10,606,452,598	4,558,089,218	6,048,363,380

Listë e detajuar e aseteve, vlerat e tyre bashkëlidhur.

KESH sh.a. ruan të drejtën që referuar pasqyrave të audituara financiare të viti 2021, vlerë e aseteve datë 31.12.2020, përgjatë kontratës së sigurimit të rishohë pjesërisht listën e aseteve të siguruara në tërësi, si dhe rrjedhimisht shumat e siguruara të aseteve me efekt jo më të madh se 5% të shumës totale të kërkuar për tu siguarar dhe për të cilën është lëshuar polica e sigurimit,